

Klentnická Madona v Diecézním muzeu v Brně

Klentnická Madona je v současné době zapůjčena do sbírky Diecézního muzea v Brně na Petrově. Je možné ji zde poprvé zhlédnout od 12. května 2015 nebo také během Brněnské muzejní noci 16. května 2015.

Klentnická Madona v Diecézním muzeu v Brně

Klentnická Madona je dřevěná socha, je datována v období po roce 1290, což ji řadí mezi nejstarší dřevěné raně gotické sochy Madony u nás. Socha prošla během historie mnohými úpravami, což dosvědčuje průzkum při jejím restaurování na AVU v Praze v roce 2010. Při tomto průzkumu byl také pod dodatečnou úpravou pláště objeven papírový lístek s informací o jedné z posledních úprav. Z německého textu na lístku vyplývá, že tuto úpravu provedli v roce 1900 Kateřina Kundeliusová a Ferdinand Lesquier z Pouzdřan. Dřevo, z něhož je socha zhotovena, bylo určeno jako topolové. Klentnická Madona byla nově restaurována s podporou Norského finančního fondu v rámci projektu Tóny baroka – záchrana varhan a výzdoby kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Vranově nad Dyjí, který byl realizován v letech 2009 – 2011.

Klentnická Madona v Diecézním muzeu v Brně

Klentnická Madona – stav před restaurováním – foto převzato: avu.cz, muni.cz

Současně je v Diecézním muzeu vystaven ještě další vzácný exponát pocházející ze soukromé sbírky a jeho umístění ve stálé expozici Diecézního muzea v Brně potrvá do konce října letošního roku. Je to vzácná a mimořádně kvalitní olejomalba – **Veraikon** od Gabriela Maxe (1840 – 1915).

Mimořádnou instalací tohoto exponátu přispívá Diecézní muzeum k přípravě na Národní eucharistický kongres, který se uskuteční letos ve dnech 15. až 17. října v Brně.

Veraikon Gabriela Maxe v Diecézním muzeu v Brně

Vystavený Veraikon (*veraikon* = otisk Kristovy tváře na plátně) patří mezi nejznámější sakrální obrazy konce 19. století. Namaloval jej mnichovský malíř českého původu Gabriel Comelius von Max. Jeho litografické reprodukce se tiskly v několika sériích s poměrně vysokými náklady. Malba představuje otisk Kristovy tváře na roušce svaté Veroniky a podle polohy pozorovatele před obrazem je možné díky důmyslnému optickému klamu vidět otevřené nebo zavřené oči Ježíše Krista. Gabriel Max při malbě využil také efektu „*trompe-l'oeil*“, kterým se pomocí olejomalby navozuje dokonalá, trojrozměrná iluze Kristovy tváře i plátěné roušky zafixované čtyřmi hřebíky v rozích. Dílo bylo v letech 1874 – 1880 vystavováno v mnoha městech po celé Evropě. Obraz byl v tehdejší době senzací, proto ho chtělo vidět velké množství lidí.

Ze zájmu veřejnosti těžil především pražský obchodník s uměním Mikuláš Lehmann, který výstavy obrazů v evropských městech organizoval. Originál dnes uváděného obrazu chtěl při petrohradské

výstavě v roce 1879 zakoupit do svých sbírek ruský car Alexandr, avšak požadovaná cena 80 tisíc rublů se mu zdála příliš vysoká. Tatáž malba byla představena v roce 1880 papeži Lvu XIII., který ji ocenil stříbnou papežskou medailí. Vystavený exponát má svoji zvláštní působivost a určitě stojí za osobní shlédnutí.

Informace k vystaveným exponátům poskytl Mgr. Martin Motyčka, ředitel Diecézního muzea v Brně.

Mgr. Martin Motyčka, ředitel Diecézního muzea v Brně odpovídá na dotazy

Slavný originál obrazu se později za nevyjasněných okolností přestěhoval neznámo kam, údajně snad do nějaké soukromé sbírky, možná že snad v Americe. Gabriel Max však podle známých indicií vytvořil nemnoho autorských kopií, z nichž právě jedna, která doposud byla neznámá, byla objevena v soukromé sbírce.

Diecézní muzeum v Brně vystavovalo před nějakým časem pouze reprodukcí Veraikonu a v té době dal o sobě vědět majitel olejomalby, která je snad autorskou kopií, ale možná že snad i originálem od Gabriela Maxe.

Reprodukce jiné autorské kopie Veraikonu (1874)
od Gabriela Corneliuse Maxe – foto převzato: wikimedia.org